

Salgótarján Megyei Jogú Város Alpolgármestere

Ikt. szám: 2060/2010.

Javaslat

Salgótarján Megyei Jogú Város szociális szolgáltatástervezési koncepciója felülvizsgálatának elfogadására

Tisztelt Közgyűlés!

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló – többször – módosított 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése értelmében, a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Erre való tekintettel Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata megalkotta a 2005 – 2009. évekre vonatkozó Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióját, mely a Közgyűlés 2005. március 31-ei ülésén a 37/2005. (III. 31.) Öh. számú határozatával került elfogadásra.

Az Szt. 92.§ (3) bekezdése előírja, hogy a helyi önkormányzat a szolgáltatástervezési koncepció tartalmát két évente felülvizsgálja az abban foglaltakat aktualizálva.

Az Szt. 92. § (5) bekezdése szerint a települési önkormányzat által készített koncepciónak illeszkednie kell a társulás és a megyei önkormányzat által készített koncepcióhoz.

A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatára egyrészt azért kerül sor 2010. évben, mert az eredeti koncepció 2005-2009. évek közötti időtartamra szolt, másrészt a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulásának Tanácsa a kistérség szociális szolgáltatástervezési koncepcióját a 2009. április 29-ei ülésén tárgyalta és fogadta el, harmadrészt az Szt., valamint az ahhoz kapcsolódó végrehajtási rendeletek többsége az utóbbi években jelentős változtatásokon ment át, mely módosítások érintették az ellátásokra vonatkozó szabályozást is. A szolgáltatástervezési koncepció jelenlegi felülvizsgálatánál e szempontok is figyelembevételre kerültek. A települési önkormányzatot, ezen belül a megyei jogú város önkormányzatát érintő, a finanszírozási rendszer folyamatos, a jogszabályi háttér évenkénti nem ritkán többszöri változásai nehezen tervezhetővé teszik a munkát.

Az Szt. 92. § (7) – (8) bekezdései alapján a szolgáltatástervezési koncepciót a települési önkormányzat az elfogadást megelőzően véleményeztetni az intézményvezetőkkel, a kisebbségi önkormányzat(ok)kal, továbbá a Szociálpolitikai Tanács területi szervével. A koncepció végleges változatának elfogadása során a kialakított véleményeket az önkormányzat lehetőség szerint figyelembe veszi. A települési önkormányzat szolgáltatástervezési koncepcióját a megyei önkormányzat is előzetesen véleményezi. A megyei önkormányzat és a megyei jogú város a szolgáltatástervezési koncepciót a saját területére készíti el, amelyet az egyeztető bizottság is megtárgyal.

Az anyag érintett intézmények („Baglyaskő” Idősek Otthona, Egészségügyi – Szociális Központ, „Ezüstfenyő” Idősek Otthona, Kistérségi Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltató Központ) vezetőivel való egyeztetése 2009. december közepén megtörtént. A Cigány Kisebbségi Önkormányzat 2009. december 28-ai ülésén, a Szociálpolitikai Tanács területi

szerve (Helyi Szociálpolitikai Kerekasztal) 2010. január 5-ei ülésén tárgyalta meg az anyagot. Mindkét szervezet a koncepció felülvizsgálatát a Közgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata véleményezésre a Szlovák Kisebbségi Önkormányzat és a Nógrád Megyei Önkormányzat részére is megküldésre került. A Szlovák Kisebbségi Önkormányzat részéről nem érkezett vélemény. Az Egyeztető Bizottság a 2010. január 20-ai ülésén tárgyalta a koncepció felülvizsgálatát. A Nógrád Megyei Önkormányzat Szociális és Egészségügyi Bizottsága az anyag megtárgyalását és véleményezését a 2010. január 18-ai ülésén tűzte napirendjére, azonban a bizottság határozatképtelensége miatt az végül a 2010. január 28-ai ülésen került megtárgyalásra.

A hivatalhoz 2010. február első napjaiban érkezett meg a Megyei Önkormányzat Szociális és Egészségügyi Bizottsága véleményét megfogalmazó határozat, melyben a Bizottság javasolja, hogy „a koncepció végleges elfogadása előtt az önkormányzat vegye figyelembe a következőket:

- az intézményi fejlesztéseket, a szolgáltatások biztosításáról szóló ütemtervet, valamint további együttműködés kereteit konkrétan legalább 2 évre szólóan határozzák meg;
- a koncepcióban a 2009. évi adatokra vonatkozó szükséges kiegészítéseket végezzék el;
- legkésőbb a koncepció soron következő felülvizsgálata keretében a szolgáltatások iránti igényfelmérést készítsék el.”

Az intézményi fejlesztések ütemezése a koncepció felülvizsgálatában átvezetésre került. Az anyag korábbi változatában is már megjelentek a fejlesztési irányok (jogszabály által kötelezően előírt, de jelenleg hiányzó ellátások), azonban azok nem voltak határidőkhöz kötve.

A további együttműködés kereteinek meghatározása azonban nem került beépítésre, tekintettel az Szt. 92. § (4) bekezdésében foglaltakra, mely esetleges együttműködésről rendelkezik. A koncepció felülvizsgálata a jelenleg meglévő szervezetek, fenntartók közti együttműködést tartalmazza, pillanatnyilag nem látható további konkrét együttműködési lehetőség, így az nem is tervezhető. Természetesen az önkormányzat nem zárkózik el a különböző állami és önkormányzati szervekkel, gazdasági szervezetekkel és más szervezetekkel (pl. civil szervezetekkel) való hatékony együttműködés lehetőségétől.

A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatának véleményezéséhez a 2009. évre vonatkozó adatokkal kiegészített koncepció-tervezet a Nógrád Megyei Önkormányzat részére a Szociális és Egészségügyi Bizottság 2010. január 18-ai ülését megelőzően megküldésre került, azonban a határozatból arra lehet következtetni, hogy a bizottság tagjaihoz nem ez az anyag jutott el.

Az Szt. 90. § (2) bekezdése határozza meg a megyei jogú város kötelező feladatait, mely szerint „a város saját területén köteles az alapszolgáltatási és az átmeneti elhelyezést nyújtó ellátási feladatokat megszervezni, valamint a megyei önkormányzat ellátási kötelezettsége körébe tartozó feladatok közül az idősellátás, továbbá - előzetes igényfelmérésre alapozva - a lakossági szükségletek alapján meghatározott legalább két további intézménytípus feladatait biztosítani”.

A fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona egy ilyen, előzetes igényfelmérés alapján megvalósult intézménytípus. További hálózat bővítésének lehetősége az önkormányzat költségvetési helyzete miatt egyelőre nem látható, mivel a jelenlegi intézményhálózat működtetése is óriási költségeket emészt fel. Amennyiben lehetőség nyílik

a hálózat bővítése keretében további ellátások kiépítésére, akkor ahhoz a szükséges igényfelmérések meg fognak valósulni.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot fogadja el.

Határozati javaslat

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése megtárgyalta és a melléklet szerint elfogadja Salgótarján Megyei Jogú Város szociális szolgáltatástervezési koncepciójának felülvizsgálatát.

Felelős: Székyné dr. Sztrémi Melinda polgármester

Határidő: azonnal

Salgótarján, 2010. február 4.

Eötvös Mihály
alpolgármester

**SALGÓTARJÁN MEGYEI JOGÚ VÁROS
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI
KONCEPCIÓJÁNAK
FELÜLVIZSGÁLATA**

Tartalomjegyzék

I. A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatának szükségessége.....	3
II. Az eredeti koncepció megalkotása óta eltelt időszakban bekövetkezett változások.....	3
II.1. Jogszabályi háttér.....	3
II.2. A feladatellátás rendszerének megszervezése, alakulása.....	5
II.3. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások jellemzői a településen.....	6
II.4. A demográfiai mutatók változása.....	7
II.5. A központi szabályozás és az ellátási formák változása.....	8
III. Az egyes szociális ellátások.....	11
III. 1. Alapszolgáltatások.....	11
III.1.1. Étkeztetés.....	11
III.1.2. Házi segítségnyújtás.....	12
III.1.3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.....	13
III.1.4. Családsegítés.....	13
III.1.5. Nappali ellátás.....	14
III.1.5.1. Időskorúak nappali ellátása.....	14
III.1.5.2. Fogyatékos személyek nappali ellátása.....	16
III.1.5.3. Hajléktalan személyek nappali melegedője.....	16
III.1.6. Közösségi ellátások.....	17
III.1.6.1. Pszichiátriai betegek közösségi ellátása.....	17
III.1.6.2. Szenvedélybetegek közösségi ellátása.....	17
III.1.6.3. Alacsonyküszöbű ellátás.....	18
III.1.7. Támogató szolgáltatás.....	18
III.2. Szakosított ellátások.....	19
III.2.1. Hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye (időszakos).....	19
III.2.2. Hajléktalan személyek átmeneti szállása.....	19
III.2.3. Időskorúak gondozóháza.....	20
III.2.4. Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona.....	21
IV. A hiányzó ellátások biztosítása.....	21
V. Az önkormányzati feladatot ellátó szociális intézmények személyi feltételei.....	22
VI. A 2005. évben elfogadott szolgáltatástervezési koncepcióban előírt fejlesztési irányok, határidők a megvalósítás tükrében.....	25
VII. A hiányzó ellátások önkormányzati intézmény útján történő ellátásának ütemezése.....	27
VIII. Összegzés.....	27

I. A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatának szükségessége

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló – többször – módosított 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése értelmében, a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében *szolgáltatástervezési koncepciót készít*. Minderre való tekintettel Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata megalkotta a 2005 – 2009. évekre vonatkozó Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióját, mely a Közgyűlés 2005. március 31-ei ülésén a 37/2005. (III. 31.) Öh. számú határozatával került elfogadásra.

Az Szt. 92.§ (3) bekezdése előírja, hogy a helyi önkormányzat a szolgáltatástervezési koncepció tartalmát kétévente felülvizsgálja az abban foglaltakat aktualizálva.

Az Szt. 92. § (5) bekezdése szerint a települési önkormányzat által készített koncepciónak illeszkednie kell a társulás és a megyei önkormányzat által készített koncepcióhoz.

A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálatára egyrészt azért kerül sor 2010. évben, mert az eredeti koncepció 2005-2009. évek közötti időtartamra szólt, másrészt a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulásának Tanácsa a kistérség szociális szolgáltatástervezési koncepcióját a 2009. április 29-ei ülésén tárgyalta és fogadta el, harmadrészt az Szt., valamint az ahhoz kapcsolódó végrehajtási rendeletek többsége az utóbbi években jelentős változtatásokon ment át, mely módosítások érintették az ellátásokra vonatkozó szabályozást is. A szolgáltatástervezési koncepció jelenlegi felülvizsgálatánál e szempontok is figyelembevételre kerültek. A települési önkormányzatot, ezen belül a megyei jogú város önkormányzatát érintő, a finanszírozási rendszer folyamatos, a jogszabályi háttér évenkénti nem ritkán többszöri változásai nehezen tervezhetővé teszik a munkát.

Az Szt. 92. § (7) – (8) bekezdései alapján a szolgáltatástervezési koncepciót a települési önkormányzat az elfogadást megelőzően véleményeztetni az intézményvezetőkkel, a kisebbségi önkormányzat(ok)kal, továbbá a Szociálpolitikai Tanács területi szervével. A koncepció végleges változatának elfogadása során a kialakított véleményeket az önkormányzat lehetőség szerint figyelembe veszi. A települési önkormányzat szolgáltatástervezési koncepcióját a megyei önkormányzat is előzetesen véleményezi. A megyei önkormányzat és a megyei jogú város a szolgáltatástervezési koncepciót a saját területére készíti el, amelyet az egyeztető bizottság is megtárgyal.

II. Az eredeti koncepció megalkotása óta eltelt időszakban bekövetkezett változások

II.1. Jogszabályi háttér

A 2005. évben elfogadott szolgáltatástervezési koncepció megalkotása óta eltelt időszakban a Szt. személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat szabályozó fejezetét több ízben módosították. (A törvény különböző részei az 1993-ban történt hatályba lépése óta közel 50 alkalommal módosultak. Változtak az ellátási formák, a szolgáltatások köre, elnevezése, tartalma, igénybevételének feltételrendszere, továbbá módosult a személyes gondoskodás megszervezésére kötelezettek köre is.)

Az Szt. hatálybalépése óta eltelt több, mint 15 év alatt kibővült a szociális szolgáltatások köre, amely folyamatban a rászorultak védelmének sajátos technikája alakult ki. Ahol megjelent egy szükséglet, válaszul egy új szolgáltatástípus került kialakításra, melyet új szabályozás, finanszírozás és új normatíva követett. Sokszínűvé vált a szolgáltatói paletta is, és újabb és újabb állami, civil, egyházi, vállalkozási formában működő, hazai és külföldi szolgáltatók jelentek meg.

A 2006. évi CXVII. törvény hatályon kívül helyezte a szociális információs szolgáltatást, így ezt az ellátási formát 2007. január 1-től önállóan már nem kell az önkormányzatnak biztosítani. 2007. január 1-től új szolgáltatási formaként jelent meg a közösségi ellátáson belül az alacsonyküszöbű ellátás.

A Szt. 2008. január 1-jétől hatályos módosítása nagy hangsúlyt fektetett az alapellátások, különösen az étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítására, bővítésére. A jóval drágábban fenntartható szakellátáshoz jutás feltételeit viszont szigorítani kívánta.

A szociális törvény módosításakor fontos szempont volt az idősek egyre növekvő arányának figyelembe vétele, a részükre nyújtott ellátások költséghatékonyabbá tétele és a saját otthonukban történő gondozásának biztosítása. A megfelelő alapellátási rendszer alkalmas a bentlakásos intézményi ellátás kiváltására azokban az esetekben, amikor a gondozási, ápolási szükséglet nem teszi feltétlenül indokolttá a szakosított ellátás igénybevételét és a megfelelő létszámú, végzettségű gondozói hálózat is rendelkezésre áll.

Az Szt. személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat érintő leglényegesebb változása az, hogy - figyelemmel többek között a szakellátásban várakozók óriási számára – az alapszolgáltatások megerősítését tűzte ki célul. Ezzel összefüggésben több jegyzői hatáskörbe telepített feladat is bevezetésre került, melyek közül az egyik a gondozási szükséglet vizsgálata, mely céljából a házi segítségnyújtást kérelmezők esetében a városi jegyző, az idősothtoni ellátást igénybevevők vonatkozásában az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet (a továbbiakban: ORSZI) szakértői bizottságot működtet.

A 2008. január 1-jét követően benyújtott kérelmek esetén csak az a személy vehető fel az idősothtoni bentlakásos intézményi ellátásba, akinek a gondozási szükséglete a napi 4 órát meghaladja. Az ezen időintervallumot meg nem haladó szükséglet esetén a kérelmezőt az alapszolgáltatásban (házi segítségnyújtás) kell ellátni.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat érintő 2008. január 1-jétől hatályos jogszabályi változások között kiemelendő, hogy az önkormányzat által kötelezően biztosítandó ellátások köréből 2009. január 1-jétől kikerültek a támogató szolgálat, valamint a közösségi ellátások szociális alapszolgáltatások. Forrásuk pályázati úton biztosított.

2008. évben jelentősen változott a térítési díjakat érintő szabályozás is. Ehhez kapcsolódóan a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvényben több ellátás vonatkozásában – igazodva a szakmai jogszabályban meghatározott alapszolgáltatás megerősítésének elvéhez – normatíva sávok kerültek megállapításra attól függően, hogy az ellátást igénybevevő az előző évben részesült-e az ellátásban, illetve, hogy mennyi az egy főre jutó havi jövedelme. Mindezzel összefüggésben új feladatként bevezetésre került a jövedelemvizsgálat igazolása, amelyet a települési önkormányzat jegyzője - az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, valamint (2010. január 1-jétől már csak) az idősothtoni ellátást kérelmezők esetében - végez. Az étkeztetést, valamint a házi segítségnyújtást igénylők

vonatkozásában a jegyző az ellátást igénylő családjában az egy főre jutó jövedelmet, idősothtoni ellátás esetén az ellátást igénylő havi jövedelmét vizsgálja, melynek keretében a ellátást igénylő vagyonvizsgálatát is elvégzi.

II.2. A feladatellátás rendszerének megszervezése, alakulása

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a kötelező szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatási feladatait 2006. december 30-ig saját intézménye, az Egészségügyi - Szociális Központ (Salgótarján, Füleki út 41.) szervezeti keretei között látta el.

A Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása három éves szociális fejlesztési programja keretében indult meg a pszichiátriai és szenvedélybetegek közösségi ellátásának, valamint a támogató szolgáltatnak a megszervezése, amely feladat a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása, valamint az Egészségügyi – Szociális Központ között létrejött szerződés alapján az Egészségügyi - Szociális Központ keretén belül 2006. január 30-tól a társulás települési önkormányzatainak közigazgatási területére kiterjedő ellátási területtel került működtetésre 2006. december 30-ig.

A feladatellátás hatékonyságának növelése, valamint a szolgáltatások működtetéséhez az állam által biztosított kiegészítő normatíva lehívhatósága érdekében Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése a 282/2006. (XII. 12.) Öh. számú határozatában arról döntött, hogy 2006. december 31-től határozatlan időre az alábbi szociális és gyermekjóléti feladatait a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása, mint fenntartó által működtetett Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központja útján látja el:

- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- gyermekjóléti szolgáltatás,
- szociális információs szolgáltatás,
- pszichiátriai betegek közösségi ellátása,
- szenvedélybetegek közösségi ellátása,
- támogató szolgálat.

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének a 6/2007. (I. 30.) Öh. számú határozatában foglaltak alapján az önkormányzat 2007. március 1-től határozatlan időre az idősök nappali ellátását a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ keretei között biztosítja.

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének 252/2007. (XII. 18.) Öh. számú határozata szerint a Nógrád Megyei Önkormányzattal szolgáltatási szerződés megkötésére került sor, mely alapján a baglyasaljai városrészben (Salgótarján, Petőfi út 92-94.) 10 férőhelyen időskorúak átmeneti ellátása, 20 férőhelyen időskorúak nappali ellátása kerül biztosításra.

A Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulásának három éves szociális fejlesztési programja keretében benyújtott sikeres pályázatoknak köszönhetően több beruházás valósult meg, melyek során kialakításra került egy ápoló-gondozó célú lakóotthon fogyatékos személyek részére, valamint nappali melegedő és éjjeli menedékhely hajléktalan személyek részére. A Közgyűlés 10/2008. (II.12.) Öh. sz. határozata alapján mindhárom ellátási forma az Egészségügyi – Szociális Központ szervezeti keretei között működik.

II.3. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások jellemzői a településen

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a szociális törvény alapján, illetve az önkormányzat rendeleteiben foglaltak szerint biztosítja a lakosság számára a szociális ellátásokat. A közgyűlés évente a költségvetési koncepció elkészítésekor meghatározza a lakosság szükségleteit figyelembe vevő szociális támogatásokban érvényesítendő prioritásokat.

A város 2009. évi költségvetésének 10,4 %-át képezik a szociális és egészségügyi ágazat kiadásai. A szociális támogatások az ágazat költségvetésének közel 70 %-át teszik ki. Évente körülbelül 7000-7300 család támogatását biztosítja az önkormányzat, jelentős segítséget nyújtva a lakhatáshoz, a szolgáltatói díjak kifizetéséhez, a gyermekneveléshez, azonban mindez nem pótolja a munka- és a megfelelő nyugdíjvédelmeket, csak a problémát csökkenti.

Az egyes szociális és foglalkoztatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2008. évi CVII. törvény jelentős mértékben módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt. A 2009. január 1-jétől hatályba lépett módosítás következtében a rendszeres szociális segélyezés rendszere átalakult. A hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek a rendszeres szociális segély helyett az ún. aktív korúak ellátására szerezhetnek jogosultságot, amelynek keretében pénzbeli ellátásként rendszeres szociális segély, vagy rendelkezésre állási támogatás (a továbbiakban: RÁT) jár a részükre.

Az aktív korúak ellátására jogosultak közül *a munkavégzésbe bevonhatók* közfoglalkoztatásban vesznek részt és különböző típusú munkaerő-piaci, valamint szociális szolgáltatások járnak a részükre, pénzbeli ellátásként pedig a RÁT illeti meg őket, ha közfoglalkoztatásban nekik fel nem róható okból nem tudnak részt venni.

A képzésbe bevonhatók esetében a szociális ellátás folyósításának feltétele, hogy aki 35. életévét nem töltötte be és általános iskolai végzettséggel nem rendelkezik, olyan képzésben köteles részt venni, amely az általános iskolai végzettség megszerzésére, vagy a szakképzés megkezdéséhez szükséges kompetenciák megszerzésére irányul. A képzés időtartamára, ha keresetpótló juttatást nem állapítanak meg részükre, a RÁT illeti meg őket.

A munkavégzésre az Szt. szerint nem kötelesek (egészségkárosodott személyek, 55 életévüket betöltötték, 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevelő személyek, – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerinti gyermekgondozási támogatásban, gyermekgondozási díjban, terhességi gyermekágyi segélyben – akik a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben nem tudják biztosítani) továbbra is rendszeres szociális segélyt kapnak (továbbiakban: RSZS). Számukra a közfoglalkoztatásban való részvétel nem előírás, ugyanakkor a segélyre jogosult személy is vállalhatja az önkormányzattal kötött megállapodásban, hogy részt vesz a közfoglalkoztatásban, (ebben az esetben a RÁT szabályokat kell rájuk alkalmazni). A megállapodást a települési önkormányzat abban az esetben köti meg, ha a közfoglalkoztatási tervben foglaltak alapján a RSZS-re jogosult személy közfoglalkoztatását biztosítani tudja.

A közfoglalkoztatás megszervezése az önkormányzat feladata (amely társulás, vagy más szervezet útján is ellátható). Salgótarjánban a közcélú foglalkoztatást az önkormányzat kft-je,

a Salgótarján Foglalkoztatási Nonprofit Kft. végzi, együttműködve a Polgármesteri Hivatal Szociális és Egészségügyi Irodájával.

Az önkormányzat 2009. évi költségvetésében a közcélú foglalkoztatás előirányzata 366.281 eFt (ebből központi költségvetésből biztosított rész: 347.967 eFt, önkormányzati rész: 18.314 eFt), közcélú foglalkoztatás dologi kiadások: 19.667 eFt (önkormányzati rész: 19.667 eFt)

Az önkormányzat által jelenleg biztosított szociális pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) aktív korúak ellátása (rendszeres szociális segély, rendelkezésre állási támogatás),
- b) ápolási díj (súlyosan fogyatékos, vagy 18 év alatti tartósan beteg hozzátartozó ápolására, fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy ápolására),
- c) átmeneti segély,
- d) közgyógyellátás (alanyi jogú, normatív, méltányossági alapú),
- e) egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság,
- f) köztemetés,
- g) lakásfenntartási támogatás (normatív, helyi alapú),
- h) adósságkezelési szolgáltatás (adósságcsökkentési támogatás és az ehhez kapcsolódó lakásfenntartási támogatás),
- i) súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési támogatásai.

A 2005. évi szolgáltatástervezési koncepció elfogadása után a költségvetés forráshiánya, illetve a jogszabályi rendelkezés folytán megszüntetett, illetve bevezetett, majd megszüntetett szociális pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) ápolási díj (önkormányzati rendeletben szabályozható formája),
- b) gyógyszer-támogatás,
- c) gyógyászati segédeszköz-támogatás,
- d) járulékfizetés alapjának igazolása (jogszabály erejénél fogva megszüntetésre került),
- e) vizitdíj visszafizetés (jogszabály erejénél fogva megszüntetésre került),
- f) lakbértámogatás (önkormányzati rendelet által 2009. február 1-jétől hatályon kívül helyezve).

II.4. A demográfiai mutatók változása

A demográfiai változások hatással vannak az ellátórendszer alakulására, a felmerülő és változó igények befolyásolják a létrejövő szociális ellátásokat.

Salgótarján népességszáma alapján az ország második legkisebb megyeszékhelye, lakosságszámában évek óta folyamatos csökkenés tapasztalható. A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a városban 2008. január 1-jén 38.683 fő volt a regisztrált lakosságszám. A népesség számának csökkenését az aktív korúak viszonylag nagy számú elvándorlása okozta, hiszen a természetes népmozgalom (népességfogyás) tendenciái kedvezőbbek, mint a megye egész lakosságát tekintve. Amíg a megyében összességében többen költöztek be, mint amennyien elköltöztek, addig a megyeszékhelyet vándorlási veszteség jellemezte.

Salgótarjánban a népesség öregedésének egyik jellemzője, hogy a gyermekkorúak aránya évek óta nagymértékben csökken. Száz 15 – 59 éves korúra 1990-ben 33, 2002-ben már csak 25, 2008-ban 24 gyermekkorú jutott, míg a száz 15-59 korúra jutó idősek száma 28-ról 34-re, 2008-ban 39-re emelkedett.

Az öregedési index (a száz gyermekkorúra jutó 60 évesek és idősebbek száma) az 1990. évi 85-ről 2002-re 135-re, 2008-ra 165-re növekedett (a megye többi városának átlagában ez a mutató 2002-ben 110, 2008-ban 154).

A lakónépesség életkor szerinti összetételét vizsgálva azt tapasztaljuk, hogy amíg 2002-2006. évek között a 0-29 életkorú, 40-49, valamint az 55-59 életkorú lakosok száma csökkent, az időskorúak (60 éven felüliek), az 50-54 évesek, illetve a 30 – 39 évesek száma ugyanakkor növekedett. A 2008. január 1-jei statisztikai adatok tükrében megállapítható, hogy jelenleg már valamennyi korosztálynál népességcsökkenés tapasztalható.

*A lakónépesség megoszlása életkor és
2002., 2006., illetve 2008. január 1-i állapot szerint*

Korcsoport, év	2002	2006.		2008.	
	fő	százalék	fő	százalék	fő
- 2	1211	2,6	1105	2,5	994
3 – 5	1210	2,8	1182	2,8	1089
6 – 14	4402	9,5	4050	9,1	3538
15 – 19	2578	5,5	2390	5,7	2212
20 – 24	3104	6,1	2606	5,7	2215
25 – 29	3601	7,7	3269	6,9	2667
30 – 34	2947	7,3	3094	7,8	3015
35 – 39	2707	6,7	2837	6,8	2620
40 – 44	2865	6,0	2577	6,4	2471
45 – 49	3627	6,9	2951	6,6	2566
50 – 54	3341	8,1	3455	8,2	3156
55 – 59	3080	7,2	3050	7,5	2886
60 – 69	5193	12,4	5296	12,5	4850
70 – 79	3327	7,9	3377	8,2	3185
80 -	1230	3,2	1370	3,2	1219
Összesen	44423	100,0	42609	100,0	38683

II.5. A központi szabályozás és az ellátási formák változása

A Szt. 90. § (2) bekezdése értelmében: „A megyei jogú város saját területén köteles az alapszolgáltatásokat és az átmeneti elhelyezést nyújtó ellátási feladatokat megszervezni, valamint a megyei önkormányzat ellátási kötelezettsége körébe tartozó feladatok közül az idősellátás, továbbá - előzetes igényfelmérésre alapozva - a lakossági szükségletek alapján meghatározott legalább két további intézménytípus feladatait biztosítani.”

A Szt. 57. § (1) bekezdése 2005. január 1-től alapellátási formák helyett alapszolgáltatásokat határozott meg, melyek köre a korábbi alapellátási formákhoz képest bővült: a speciális alapellátási feladatok helyett közösségi ellátással, támogató szolgáltatással, a korábban szakellátásnak minősülő nappali ellátási formákkal, továbbá ezen időponttól önálló szolgáltatásként nevesített szociális információs szolgáltatással. A szociális információs szolgáltatás azonban 2006. december 31-vel kikerült a kötelező önkormányzati feladatok közül, továbbá 2009. január 1-jétől szintén nem kötelezően ellátandó feladat a helyi önkormányzatoknak a támogató szolgáltatás, a közösségi ellátás.

A Szt. alapján Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata **jelenleg biztosítani köteles:** az étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a családsegítést, a nappali ellátási formákat, az átmeneti elhelyezési formákat, továbbá az ápolást, gondozást nyújtó ellátások közül az idősek tartós bentlakásos ellátását, valamint a

megyei önkormányzat ellátási kötelezettsége körébe tartozó feladatok közül a lakossági szükségletek alapján meghatározott legalább két további intézménytípus feladatait.

Az önkormányzat jelenleg **biztosítja**:

az étkeztetést; a házi segítségnyújtást; a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást; a családsegítést; a nappali ellátási formák közül az idősek nappali ellátását, a fogyatékos személyek nappali ellátását, a hajléktalan személyek nappali ellátását; a támogató szolgáltatást; a pszichiátriai és a szenvedélybetegek közösségi ellátását, a szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátását; hajléktalan személyek átmeneti elhelyezést biztosító ellátását, idősek átmeneti elhelyezését biztosító ellátását; fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthoni ellátását.

Az önkormányzat jelenleg **nem biztosítja**:

- a nappali ellátási formák közül: a pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek nappali ellátását,
- az átmeneti elhelyezési formák közül: a fogyatékos személyek gondozóházát, a pszichiátriai betegek átmeneti otthonát, a szenvedélybetegek átmeneti otthonát,
- a bentlakásos intézményi ellátás közül: az idősek otthonát,
- lakossági szükségletek alapján meghatározott további egy intézménytípust.

Az alábbi táblázatban a jogszabályi háttér tükrében kiemeléssel kerültek megjelölésre az önkormányzat által biztosított ellátások a 2005. és a 2009. évek vonatkozásában:

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK 2005-BEN	SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK 2009-BEN
SZOCIÁLIS ALAPELLÁTÁSOK	SZOCIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK
<i>étkeztetés</i>	<i>étkeztetés</i>
<i>házi segítségnyújtás</i>	<i>házi segítségnyújtás</i>
<i>jelzőrendszeres házi segítségnyújtás</i>	<i>jelzőrendszeres házi segítségnyújtás</i>
<i>családsegítés</i>	<i>családsegítés</i>
<i>közösségi ellátások</i> <ul style="list-style-type: none"> • pszichiátriai betegek közösségi ellátása • szenvedélybetegek közösségi ellátása 	<i>közösségi ellátások</i> <ul style="list-style-type: none"> • pszichiátriai betegek közösségi ellátása • szenvedélybetegek közösségi ellátása • szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás
<i>támogató szolgáltatás</i>	<i>támogató szolgáltatás</i>
nappali ellátás <ul style="list-style-type: none"> • idősek nappali ellátása • fogyatékosok nappali ellátása • szenvedélybetegek nappali ellátása • pszichiátriai betegek nappali ellátása • hajléktalan személyek nappali melegedője 	nappali ellátás <ul style="list-style-type: none"> • idősek nappali ellátása (ezen belül: demens személyek nappali ellátása is) • fogyatékosok nappali ellátása • szenvedélybetegek nappali ellátása • pszichiátriai betegek nappali ellátása • hajléktalan személyek nappali melegedője
SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁSOK	SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁSOK
<i>átmeneti elhelyezést nyújtó ellátás</i>	<i>átmeneti elhelyezést nyújtó ellátás</i>

<ul style="list-style-type: none"> • <i>időskorúak gondozóháza</i> • <i>fogyatékos személyek gondozóháza</i> • <i>pszichiátriai betegek gondozóháza</i> • <i>szenvedélybetegek átmeneti otthona</i> • <i>hajléktalan személyek átmeneti szállása</i> • <i>éjjeli menedékhely</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>időskorúak gondozóháza</i> • <i>fogyatékos személyek gondozóháza</i> • <i>pszichiátriai betegek gondozóháza</i> • <i>szenvedélybetegek átmeneti otthona</i> • <i>hajléktalan személyek átmeneti szállása</i> • <i>éjjeli menedékhely (tárgyév november 1-től következő év április 30-ig)</i>
<i>idősek otthona</i>	<i>idősek otthona</i>
<i>további két intézménytípus (lakossági szükségletekre alapozva)</i>	<i>további két intézménytípus (lakossági szükségletekre alapozva)</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona</i>

2006. évi fejlesztések, változások:

- Az egyes személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások 2006. december 31-től átadásra kerültek a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása részére.

2007. évi fejlesztések, változások:

- Az időskorúak nappali ellátása 2007. március 1-től átadásra került a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása részére. Salgótarjában a szolgáltatás korábban négy telephelyen került megszervezésre, jelenleg két telephelyen (Salgótarján, Gorkij krt. 85., Salgótarján, Vár út 7.) működik. Somoskőújfalu önálló községgé válásához kapcsolódó vagyron átadás részeként a Salgótarján, Somosi út 95. szám alatti ingatlan is átadásra került Somoskőújfalu Község Önkormányzatának.
- A Salgótarján, Gorkij krt. 85. szám alatti időskorúak nappali ellátását biztosító intézményegységben férőhelyszám bővítésre került sor, melynek eredményeként 2007. március 1-től 50-ről 55 férőhelyszámra, 2007. október 1-től 55-ről 80 férőhelyszámra nőtt az ellátás biztosításának lehetősége.
- 2007. március 1-től a Salgótarján, Vár út 4. szám alatti időskorúak nappali ellátását biztosító intézményegység férőhelyszáma 20-ról 25 férőhelyszámra növekedett.
- Az Egészségügyi – Szociális Központ Salgótarján, Acélgyári út 61. szám alatti telephelyén működő hajléktalan személyek átmeneti szállását biztosító Férfi Átmeneti Szálló vonatkozásában férőhelyszám bővítésre került sor (40-ről 42 férőhelyre) a 2006. december 22-én jogerőssé vált működési engedély alapján.
- A Férfi Átmeneti Szálló kapcsán megvalósult beruházások keretében sor került az épület belső festésére, a nyílászárók egy részének cseréjére, a vizesblokk, valamint a melléképület felújítására.
- A Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása három éves szociális fejlesztési programja keretében - pályázati forrásból, valamint önerőből - a Salgótarján, Forgách A. út 88. szám alatti ingatlanon ráépítés, valamint hozzáépítés valósult meg. A beruházás eredményeként létrehozásra került egy 12 férőhelyes ápoló-gondozó célú fogyatékos személyek lakóotthona. A lakóotthon céljára szolgáló épület berendezési, felszerelési tárgyai szintén pályázati forrásból kerültek beszerzésre.

2008. évi fejlesztések, változások:

- Közgyűlési döntés alapján a Nógrád Megyei Önkormányzattal 20 férőhelyen időskorúak nappali ellátására, valamint 10 férőhelyen időskorúak átmeneti elhelyezését biztosító ellátására vonatkozóan szolgáltatási szerződés megkötésére került sor. Mindkét szolgáltatás Salgótarján, Petőfi út 92-94. szám alatti épületben

biztosított. Az időskorúk átmeneti ellátása a Baglyaskő Idősek Otthona szervezeti keretei között, az időskorúak nappali ellátása az Ezüstoffenyő Idősek Otthonának telephelyeként működik.

- A Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása három éves szociális fejlesztési programja keretében pályázati forrásból, valamint önerőből a Salgótarján, Hősök útja 35. szám alatti önkormányzati tulajdonú ingatlanban került kialakításra a hajléktalan személyek ellátására szolgáló nappali melegedő és éjjeli menedékhely funkciót ellátó beruházás.
- Az Egészségügyi – Szociális Központ Salgótarján, Forgách A. út 88. szám alatti telephelyén jogerős működési engedély birtokában 2008. szeptember 22-től a fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona 12 férőhelyen megnyitotta kapuit.
- Az Egészségügyi – Szociális Központ Salgótarján, Hősök útja út 35. szám alatt telephelyén – jogerős működési engedélyek alapján - a hajléktalan személyek nappali melegedője 2008. december 2-től, éjjeli menedékhelye 2008. december 11-től működik.
- A Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása fenntartásában - pályázati forrásból új helyen kialakításra került – a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás rendszere, ahol a feladat ellátása 2008. október 1-től biztosított a Kistérségi Szociális és Gyermejkölési Szolgáltató Központ szervezeti keretén belül.
- A Salgótarján, Gorkij krt. 85. szám alatti időskorúak nappali ellátását biztosító intézményegységben 2009. november 6-ától 80-ról 83 férőhelyszámra történő bővítésre került sor. Ennek keretében 70 férőhelyen átlagos igényű időskorúak ellátására, 13 férőhelyen demens időskorú személyek ellátásának biztosítására nyílt lehetőség.

III. Az egyes szociális ellátások

III.1. Alapszolgáltatások

III.1.1.Étkeztetés

Az Egészségügyi – Szociális Központ keretén belül megszervezett szociális alapszolgáltatás.

Étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Az étkeztetés a lakossági szükségleteknek megfelelően történhet helyben fogyasztással, az étel elvitelével és házhoz szállítással. E három forma mindegyike igénybe vehető.

*A(z) (szociális) étkeztetést igénybe vevők számának alakulása
a 2004 – 2009. évek tükrében*

<i>Év</i>	<i>2004.</i>	<i>2005.</i>	<i>2006.</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>	<i>2009.</i>
<i>Ellátottak száma (fő)</i>	344	325	325	265	554	465

A jelenlegi rendszerben - az elmúlt évekhez hasonlóan - továbbra is négy szolgáltató helyről vásárolt élelmiszerrel munkanapokon biztosított az ellátás. A korábbi évekhez viszonyítva

2008. évtől az étkeztetést igénybevevők száma kiugróan megnőtt mind a nyugdíjasok, mind a munkanélküliek körében. Ennek oka egyrészt a szociális törvény 2008. január 1-jétől hatályba lépett módosítása, mely következtében az ellátás jogosultsági feltételeként jövedelmi helyzet már nem írható elő, másrészt az alacsony térítési díj. Az alacsony térítési díjat a szolgáltatási önköltség viszonylag alacsony összege befolyásolta. 2009. márciusában az étkeztetés igénybevétele esetén a rászorultsági feltételek jelentősen módosultak, ezáltal a szociálisan ténylegesen rászorultak kerültek az ellátotti körbe.

Népkonyha

Az ellátás az Egészségügyi – Szociális Központ szervezeti keretén belül, az intézmény Salgótarján, Hősök útja 35. szám alatti telephelyén kerül megszervezésre.

A népkonyhán a szociálisan rászoruló személyek munkanapokon napi egyszeri meleg étellel történő ellátása valósul meg – a jogszabályi előírásoknak megfelelően - térítésmentesen, szintén vásárolt élelmiszerrel. Az ellátást a Salgótarjánban élő jövedelemmel nem rendelkező, továbbá a hajléktalan személyek vehetik igénybe. A népkonyhai étkezés a lakossági szükségleteknek megfelelően történhet a Női Átmeneti Szálló mellett működő kiosztó helyről elvitellel, illetve ott fogyasztással.

A népkonyhai étkeztetést igénybe vevők számának alakulása a 2004 – 2009. évek tükrében

<i>Év</i>	<i>2004.</i>	<i>2005.</i>	<i>2006.</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>	<i>2009.</i>
<i>Átlagos napi adag</i>	60	70	50	95	50	52

Az ellátás iránti igény évszakonként változó, a nyári hónapokban, tanítási szünetekben a napi mennyiség jelentősen megemelkedik.

III.1.2. Házi segítségnyújtás

Az ellátás 2006. december 31-étől a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása fenntartásában működő Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ keretén belül kerül megszervezésre.

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak, valamint azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek.

Ugyancsak házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik, illetve bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak.

Ezen ellátás keretében történik az érintett személy fizikai, egészségügyi, mentális és pszichés gondozása, önálló életvitelének elősegítése, a családtagokkal történő kapcsolattartás erősítése, a társadalomból való kirekesztődés megelőzése, szorosan együttműködve az egészségügyi és szociális intézményekkel és karitatív szervezetekkel.

*A házi segítségnyújtásban részesülők számának alakulása
a 2004-2009. évek tükrében*

<i>Év</i>	<i>2004.</i>	<i>2005.</i>	<i>2006.</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>	<i>2009.</i>
<i>Ellátottak száma (fő)</i>	317	319	323	247	208	284

Évek óta tapasztalható a házi segítségnyújtást igénybe vevők számának csökkenése. Ennek oka: elhalálozás, szociális otthoni elhelyezés, valamint a számszaki eltéréshez nagymértékben hozzájárul az elszámolás módjában 2007. január 1-től történt változás is, mely szerint a korábbi, havi szinten történő elszámolás helyett a 2007. január 1-től hatályos szabályozás alapján napokra lebontva kell az ellátottak létszámát meghatározni. Az ellátottak számának csökkenéséhez továbbá hozzájárul az is, hogy a házi segítségnyújtás feladatának kistérségi szintre történő átadása előtt az étkeztetés a házi segítségnyújtás feladatához tartozott. A két ellátás szétválasztása okán 2007-től már csak a házi segítségnyújtást igénybevevők száma került feltüntetésre a táblázatban.

III.1.3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A feladat ellátása 2006. december 31-től került átadásra a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása részére. A szolgáltatás biztosítása a Társulás által benyújtott sikeres pályázat alapján új helyen került kiépítésre. Az ellátás működtetése az új helyen 2008. október 1-jétől biztosított, a Társulás fenntartásában működő Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ szervezeti keretén belül.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időszerű vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a salgótarjáni kistérség teljes lefedettségével működik, a szükséges számú készülék kihelyezésével. A szolgáltatás telephelye a Dobroda és Ménesvölgyi Mikrotérségi Egyesület használatában lévő pályázati forrásból kialakított diszpécserközpont Karancslapujtón.

*A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők számának alakulása
a 2008. - 2009. évek tükrében*

<i>Év</i>	<i>2008.</i>	<i>2009.</i>
<i>Ellátottak száma (fő)</i>	115	93

Az ellátottak számában bekövetkezett csökkenés indoka a térítési díj 2009. április 1-től történő bevezetése.

A készülékek további kihelyezése folyamatos, hetente 3-4 új igénylő kéri az ellátás biztosítását. A hívások száma Salgótarján vonatkozásában átlag havi 70.

III.1.4. Családsegítés

A szolgáltatás 2006. december 31-től a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulás Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ keretében biztosított, 2007. július 1-jétől önálló szakmai vezető irányítása alatt.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A családsegítés tevékenységének a szükséges mértékig ki kell terjedni az igénybevevő környezetére, különösen családjának tagjaira.

A legjelentősebb szervezeti változás a feladatok kistérségi intézménybe szervezése (2006. december 31.) kapcsán, a családsegítő és a gyermekjóléti szolgáltatás – a jogszabályi követelményeknek megfelelő - szétválasztása, a két szolgáltatás szakmai önállóságának biztosítása.

*A családsegítésben részesülők számának alakulása
a 2004 - 2009. évek tükrében*

<i>Év</i>	<i>2004.</i>	<i>2005.</i>	<i>2006.</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>	<i>2009.</i>
<i>Ellátottak száma (fő)</i>	443	417	395	450	490	491
<i>Megjelenések száma</i>	3359	2206	3411	2284	1900	2872

Az elmúlt évekhez hasonlóan 2008. évben is a családsegítő szolgálatnál segítséget igénylők leggyakrabban életviteli, anyagi illetve egészségkárosodás következménye kapcsán felmerülő problémákkal, valamint információkéréssel kapcsolatban fordultak a szolgálathoz. Ezen problémátípusokkal kapcsolatban segítségkérők száma évek óta növekedést mutat, illetve egyre gyakoribb azon ellátottak száma is, akiknél a problémátípusok halmozottan jelentkeznek.

2009. évtől a szociális törvény az aktív korúak ellátására vonatkozó 2009. január 1-jétől hatályba lépett módosítása, valamint az önkormányzat szociális rendeletének 2009. márciusában elfogadott módosítása következtében a családsegítő szolgálattal kell együttműködniük a rendszeres szociális segélyben (kivéve egészségkárosodottság okán) részesülő személyeknek, valamint a Munkaügyi Központ által a központba irányított rendelkezésre állási támogatásban részesülő a családsegítő központtal együttműködésre kötelesek személyeknek is.

Az ellátottak létszámában az utóbbi években történő kismértékű emelkedés a gazdasági válságnak, a munkanélküliség növekedésének, a megélhetési költségek növekedésének, az ezzel kapcsolatos problémák felmerülésének is betudható.

III.1.5. Nappali ellátás

A nappali ellátást nyújtó intézmények elsősorban a saját otthonukban élők részére biztosítanak lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

III.1.5.1. Időskorúak nappali ellátása

A szolgáltatás 2007. március 1-től a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulás Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ keretén belül kerül megszervezésre.

Az ellátás Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata, valamint a Nógrád Megyei Önkormányzat között 2008. március 6-án létrejött szolgáltatási szerződés keretében 2008. október 30-tól további 20 férőhelyen a baglyasaljai városrészben is biztosított.

Az időskorúak nappali ellátása a szolgáltatást igénybe vevők részére szociális, egészségügyi állapotuknak megfelelő életritmust biztosító közösségi szolgáltatásokat nyújt. Biztosítja a klubtagok számára a hiányzó vagy hiányos családi gondoskodást, közösségi tevékenységet, egészségi állapotuknak megfelelő terápiás jellegű foglalkoztatást, a szabadidő hasznos eltöltését színes programok szervezésével.

Az időskorúak nappali ellátását biztosító intézményegységek átlag férőhelyszámai és kihasználtsága a 2004 - 2009. évek tükrében

Év	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Férőhely	110	110	105	85	105	106
Ellátottak száma (fő)	111	110	105	84	100	101
Kihasználtság(%)	100,9	100	100	99	95	95

A Nógrád Megyei Önkormányzat által az Ezüstfenyő Idősek Otthona salgótarjáni telephelyén, a baglyasaljai városrészben 20 férőhelyen működtetett időskorúak nappali ellátásának férőhelyszámai, kihasználtsága külön táblázatban kerül feltüntetésre.

Az időskorúak nappali ellátása tekintetében 2006. évben férőhelyszám csökkenés történt tekintettel a Somoskőújfalu 2006. október 1-től való önálló községgé alakulása folytán megvalósult ingatlan átadásra, ezért a táblázatban ennek figyelembevételével meghatározott átlagszámok szerepelnek.

2007. évben Somoskőújfalu önálló községgé válása kapcsán a Somosi út 95. szám alatti időskorúak nappali ellátását nyújtó intézmény, valamint 2007. március 1-jétől a Május 1. út 67. szám alatti idősök klubjának férőhelyszámai, ellátottjai nem számíthatók fel már törtszámként sem. A Salgótarján Gorkij krt. 85. szám alatti idősök klubja tekintetében 2007. március 1-től férőhelyszám bővítésre került sor, melynek folytán az 50-ről 55 férőhelyszámra, 2007. október 1-től 80 férőhelyre, 2009. november 6-tól 83 férőhelyre emelkedett. 2008. október 1-jétől a Salgótarján, Vár út 7. szám alatti ingatlanon nyújtott időskorúak nappali ellátása 20 férőhelyről 25 férőhelyre növekedett. Mindezek alapján került meghatározásra a táblázatban szereplő átlag férőhelyszám.

Jelenleg az „Aranykor” Idősök Klubja (Salgótarján, Gorkij krt. 85.) heti 7 napos nyitva tartással, 8.00 – 20.00 óráig, a „Várkapu” (Salgótarján, Vár út 7.) heti 5 napos nyitva tartással, 8.00 – 16.00 óráig áll az igénybevevők rendelkezésére. Igény esetén a nyitvatartási rend rugalmasan változtatható.

A Nógrád Megyei Önkormányzattal kötött szolgáltatási szerződés alapján nyújtott időskorúak nappali ellátásának férőhelyszámai és kihasználtsága a 2008 -2009. évek tükrében

Év	2008.	2009.
Férőhely	20	20
Kihasználtság(%)	100	100

A baglyasaljai városrészen az ellátást 2009. november 30-án igénybevevők nagy része, 14 fő Baglyasalja városrésztől, további 1-1 fő az Eperjes telepről, Zagyvapálfalva városrésztől, a Forgách telepről, a Camping telepről és további 2 fő a Rokkant telepről veszi igénybe az időskorúak nappali ellátását. Az idősek klubja heti 5 napos nyitva tartással 8.00 – 16.00 óráig működik.

III.1.5.2. Fogyatékos személyek nappali ellátása

Az ellátás megszervezése az Egészségügyi – Szociális Központ szervezeti keretén belül történik.

Salgótarjánban 1987-től biztosított a Félsgiget Napközi Otthonban 20 férőhelyen elsősorban a középsúlyos értelmileg akadályozott és halmozottan sérült, valamint autista, családban élő személyek nappali ellátása. Az intézmény a városkörnyéki települések részére is nyitott, fogadókész, amennyiben a szülő vállalja gyermekének az intézménybe történő bejuttatását. A fizikai, mentális és egészségügyi szolgáltatásokon túl speciális, a reintegrációt elősegítő szabadidős tevékenységet, közösségi szocializációs célt szolgáló fejlesztő foglalkozásokat is biztosít egyénre szabottan, nevelési, fejlesztési tervnek megfelelően.

Az ellátás az elsősorban saját otthonukban élő harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak étkeztetését.

A Félsgiget Napközi Otthon férőhelyszámai és kihasználtsága a 2004-2009. évek tükrében

Év	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Férőhely	20	20	20	20	20	20
Ellátottak száma (fő)	17	18	19,6	19	14	8
Kihasználtság(%)	85	93,6	98	85	70	40

A nappali intézményben ellátottak számában bekövetkezett csökkenés indoka, hogy 2008. szeptember 22-től a 12 férőhelyes ápoló-gondozó célú lakóotthon megnyitásra került és a nappali ellátásban részesülők közül többen bekerültek a lakóotthonba, valamint a szociális törvényben meghatározott személyi térítési díjak alkalmazása miatt az ellátottak éves szinten kevesebb napon veszik igénybe a szolgáltatást.

III.1.5.3. Hajléktalan személyek nappali melegedője

A szolgáltatás 2008. december 3-tól az Egészségügyi – Szociális Központ szervezetén belül biztosított, 15 férőhelyen. Az intézmény kialakítása a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulásának három éves szociális fejlesztési programja keretében valósult meg pályázati forrásból.

A nappali melegedő lehetőséget biztosít a hajléktalan személyek részére közösségi együttlétre, pihenésre, személyi tisztálkodásra, személyes ruházat tisztítására, és az étel melegítésére, tálalására, elfogyasztására.

A hajléktalan személyek nappali melegedőjének férőhelyszámai és kihasználtsága a 2008 -2009. évek tükrében

Év	2008.	2009.
Férőhely	15	15
Ellátottak száma (fő)	17	30
Kihasználtság(%)	113	200

III.1.6. Közösségi ellátások

A szolgáltatás 2006. december 31-től a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulás intézményének szervezeti keretén belül biztosított. A közösségi ellátások, valamint a támogató szolgáltatás közös szakmai vezető (koordinátor) irányítása alá tartozik.

III.1.6.1. Pszichiátriai betegek közösségi ellátása

A szolgáltatás 2006. december 31-től a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása részére átadásra került.

Az ellátás keretében biztosítani kell a pszichiátriai betegek lakókörnyezetben történő ellátását, az önálló életvitelük fenntartását, a meglévő képességek megtartását és fejlesztését, mindezt az igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérésével.

A szolgálat a kórházi ellátásban nem részesülő pszichiátriai betegek hosszú távú, közösségi alapú gondozását végzi elsősorban az ellátottak otthonában, illetve lakókörnyezetében. A pszichés állapotuk miatt nehéz élethelyzetben lévő személyek pszicho-szociális rehabilitációját látja el a lakókörnyezetben történő segítségnyújtással, az önálló életvitel fenntartásában, a meglévő képességek megtartásában és fejlesztésében.

A pszichiátriai betegek közösségi ellátását igénybevevők számának alakulása a 2006-2009. évek tükrében

Év	2006.	2007.	2008.	2009.
Ellátottak száma (fő)	48*	67*	49	52
Gondozási alkalom	618*	958*	1040	1073

* megkeresés és alacsonyküszöb nélkül

III.1.6.2. Szenvedélybetegek közösségi ellátása

A szolgáltatás 2006. december 31-től a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása részére átadásra került.

A közösségi szenvedélybeteg ellátás célja, hogy a gondozott szenvedélybetegek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve reintegrálódjanak a közösségbe. Ennek érdekében a szolgáltatás a gondozás és a pszichoszociális rehabilitáció, tanácsadás minden formáját a szenvedélybeteg otthonában illetve lakókörnyezetében, tartózkodási helyén biztosítja. Segítséget nyújt a szenvedélybetegek számára egészségi és pszichés állapotuk javításában; meglévő képességeik és készségeik megtartásában, illetve fejlesztésében; a mindennapi életükben adódó konfliktusok feloldásában és problémáik megoldásában; a szociális és mentális gondozásukban, és az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutásukban.

A szolgáltatás olyan hosszú távú, egyéni szükségletekre alapozott gondozást kínál, amely nagymértékben épít az ellátottak aktív és felelős részvételére, valamint a természetes közösségi erőforrásokra, őket is oktatra és támogatva.

A szenvedélybetegek közösségi ellátását igénybevevők számának alakulása a 2006-2009. évek tükrében

<i>Év</i>	<i>2006.</i>	<i>2007.</i>	<i>2008.</i>	<i>2009.</i>
<i>Ellátottak száma (fő)</i>	61*	52*	53	53
<i>Gondozási alkalom</i>	860**	688**	669	989

*alacsonyküszöb nélkül

**megkeresés és alacsonyküszöb nélkül

III.1.6.3. Alacsonyküszöbű ellátás

Az ellátás 2007. szeptember 10-étől, önállóan működtetett szolgáltatásként 2008. január 1-étől a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása intézményének szervezeti keretében biztosított.

A szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás keretében biztosítani kell az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését, megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében, a szenvedélybetegség okozta egészségügyi és szociális károk mérsékléséhez szükséges egyes ártalomcsökkentő szolgáltatásokat, kríziskezelést az életet veszélyeztető, a testi, szociális, kapcsolati és életvezetési rendszerben kialakult kezelhetetlen helyzetek esetére. Az ellátás igénybevétele során nagyon fontos az anonimitás.

A szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátását igénybevevők számának alakulása a 2008-2009. évek tükrében

<i>Év</i>	<i>2008.</i>	<i>2009.</i>
<i>Ellátottak száma (fő)</i>	142	239
<i>Gondozási alkalom</i>	286	1048

III.1.7. Támogató szolgáltatás

A szolgáltatás 2006. december 31-től a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása részére átadásra került.

A szolgálat a fogyatékkal – segítséggel - élő személy önrendelkezésén alapuló önálló életvitelének megkönnyítését végzi a lakásban speciális támogatások mellett, valamint a közszolgáltatások eléréséhez ad technikai és személyes segítséget. A szolgálat kettős feladatot lát el, amelynek keretében a személyes segítség során a rászorultak otthoni támogatását végzi, valamint a szállító szolgálat az egészségügyi és szociális ellátásokhoz való hozzájutást biztosítja.

*A támogató szolgáltatást igénybevevők számának alakulása
a 2006-2009. évek tükrében*

Év	2006.	2007.	2008.	2009.
Ellátottak száma (fő)	84	112	79	41
Gonдозási alkalom	1026	2405	1777	848

Az ellátottak létszámában 2008. év folyamán történt csökkenés oka az ellátható személyekre vonatkozó szabályozás változása. A 2009. évi adatok a pályázati elszámolásnak megfelelően csak a támogatott szolgáltatási egységre és teljesítményfinanszírozásra számolható adatokat tartalmazzák.

III.2. Szakosított ellátások

III.2.1. Hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye

A szolgáltatás 2008. december 11-től az Egészségügyi – Szociális Központ szervezetén belül biztosított 15 férőhelyen, minden év november 01-től következő év április 30-ig időszakos férőhelyszám bővítéssel a nappali melegedőn. A Hősök útja 35. szám alatti épület eme ellátásnak megfelelő kialakítása pályázati forrásból valósult meg a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulásának három éves szociális fejlesztési programja keretében.

Az éjjeli menedékhely az önellátásra és közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé tevő szolgáltatás.

*A hajléktalan személyek éjjeli menedékhelyének férőhelyszámai és kihasználtsága
a 2008 -2009. évek tükrében*

Év	2008.	2009.
Férőhely	15	15
Ellátottak száma (fő)	26	18
Kihasználtság(%)	173	120

III.2.2. Hajléktalan személyek átmeneti szállása

Az ellátás az Egészségügyi – Szociális Központ szervezeti keretén belül biztosított.

A hajléktalan személyek átmeneti szállása azoknak a hajléktalan személyeknek az elhelyezését biztosítja, akik az életvitelszerű szálláshasználat és a szociális munka segítségével képesek az önellátásra.

Az ellátás az intézmény által két telephelyen, a Férfi Átmeneti Szállón (Salgótarján, Acélgyári út 61.) 42 férőhelyen és a Női Átmeneti Szállón (Salgótarján, Hősök útja 35.) 20 férőhelyen kerül megszervezésre. A gondozottak részére a szállásnyújtáson túl az étkeztetés is megoldott, a jövedelemmel rendelkezőknek térítés ellenében, a jövedelem nélkülieknek népkonyhai jelleggel.

*Az átmeneti szállók férőhelyszámai és kihasználtsága
a 2004-2009. évek tükrében*

<i>Szálló megnevezése</i>	<i>2004.</i>		<i>2005.</i>		<i>2006.</i>		<i>2007.</i>		<i>2008.</i>		<i>2009.</i>	
	<i>Férfi i</i>	<i>Női</i>	<i>Férfi i</i>	<i>Női</i>	<i>Férfi i</i>	<i>Női</i>	<i>Férfi i</i>	<i>Női</i>	<i>Férfi i</i>	<i>Női</i>	<i>Férfi i</i>	<i>Női</i>
<i>Férőhely</i>	40	20	40	20	42	20	42	20	42	20	42	20
<i>Kihasználtság (%)</i>	100	95	76,4	80	95	80	95	80	100	80	100	75

III.2.3. Időskorúak gondozóháza

A szolgáltatás Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Nógrád Megyei Önkormányzat között 2008. március 6-án létrejött szolgáltatási szerződés keretében került biztosításra 10 férőhelyen a baglyasaljai városrészen található „Baglyaskő” Idősek Otthonában 2008. július 1-jétől.

Az ellátás igénybevétele kérelemre történik, melyet az igénylőnek Salgótarján Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szociális és Egészségügyi Irodájához (a továbbiakban: Iroda) kell benyújtani. A beérkezett kérelmet az Iroda továbbítja az intézmény felé, egyúttal kéri az előgondozás lefolytatását. Az intézmény értesíti az Irodát az előgondozás elvégzéséről és ezzel egyidejűleg megküldi az előgondozási lapot.

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének a szociális ellátások rendjéről szóló 12/2000. (II.27.) Ör. sz. rendelete 29. § (12) bekezdése alapján az időskorúak átmeneti elhelyezése esetén az intézményi jogviszony keletkezését Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Polgármesterének átruházott hatáskörben hozott határozata alapozza meg, az ellátások iránti kérelemről az intézmény igazgatója dönt. A férőhely elfoglalásának idejéről az intézmény értesíti az ellátást igénybevevőt.

Az átmeneti elhelyezés ideiglenes jelleggel legfeljebb egy évi időtartamra teljes körű ellátást biztosít azon időskorúak, valamint azon 18. életévüket betöltött beteg személyek részére, akik önmagukról betegségük miatt, vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni. Az átmeneti elhelyezés különös méltánylást érdemlő esetben az intézmény orvosa szakvéleményének figyelembevételével egy alkalommal, egy évvel meghosszabbítható.

*Az időskorúak gondozóházának férőhelyszámai és kihasználtsága
a 2008 -2009. évek tükrében*

<i>Év</i>	<i>2008.</i>	<i>2009.</i>
<i>Férőhely</i>	<i>10</i>	<i>10</i>
<i>Kihasználtság(%)</i>	<i>50</i>	<i>70</i>

III.2.4. Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona

A szolgáltatás 2008. szeptember 22-től az Egészségügyi - Szociális Központ keretén belül biztosított, a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulásának három éves szociális fejlesztési programja keretében megvalósult beruházás folytán.

A lakóotthon az ellátást igénybevevő részére egészségi állapotának és az önellátás mértékének megfelelő ellátást biztosít. Az intézmény ellátottjai azok a fogyatékos személyek – ideértve az autista személyeket is -, akik életkoruk, egészségi állapotuk, önellátásuk mértéke szerint teljes körű ellátást, ápolást – gondozást, valamint szükség szerint foglalkoztatást, és egyéb rehabilitációs, rehabilitációs ellátást igényelnek.

A fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthoni ellátásának férőhelyszámai és kihasználtsága a 2008 -2009. évek tükrében

<i>Év</i>	<i>2008.</i>	<i>2009.</i>
<i>Férőhely</i>	<i>12</i>	<i>12</i>
<i>Ellátottak száma (fő)</i>	<i>12</i>	<i>12</i>
<i>Kihasználtság(%)</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

IV. A hiányzó ellátások biztosítása

Pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek nappali ellátása

A pszichiátriai betegek nappali intézménye az öntevékenységre, az önsegítésre építve, a szenvedélybetegek nappali intézménye az önkéntességre és a speciális segítő programokra építve biztosítja az ellátottak igényei alapján a kulturális, szabadidős, tájékoztató, felvilágosító, képzési, védett lakhatást elősegítő programok szervezését, lebonyolítását. Ezen személyek elhelyezése igény szerint a jelenlegi időskorúak nappali intézményeiben megoldható.

Fogyatékos személyek gondozóháza

A fogyatékos személyek gondozóházában azon fogyatékos személyek helyezhetők el, akiknek ellátása családjukban nem biztosított, vagy a család átmeneti tehermentesítése teszi indokolttá az elhelyezést. Igény szerint a baglyasaljai városrészen az időskorúak gondozóházában az enyhe fokú fogyatékossgal élő és más speciális problémákkal nem küzdő személyek ellátása megoldható.

Pszichiátriai és szenvedélybetegek átmeneti otthona

Pszichiátriai és szenvedélybetegek átmeneti otthonában azok a betegek helyezhetők el, akiknek az ellátása átmenetileg más intézményben, illetve a családjában nem oldható meg.

A megyében ilyen jellegű intézmény jelenleg nem működik, azonban pszichiátriai és szenvedélybetegek tartós bentlakását biztosító intézmények a Nógrád Megyei Önkormányzat fenntartásában működnek.

A hiányzó intézmény létrehozása igen jelentős beruházást igényelne, és a működtetés forrásoldala is kérdéses. Magyarországon ma, amikor a kötelező önkormányzati feladat és hatáskörök újragondolása, az önkormányzati rendszer átalakítása napirenden lévő kérdés, továbbá várható a többcélú kistérségi társulások szerepkörének bővítése, nem lenne célszerű ilyen léptékű stratégiai fejlesztést végezni.

Idősek Otthona

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata idősek otthonát nem működtet. A korábbi szolgáltatástervezési koncepció tartalmazta egy legalább 76 férőhelyes, emeltszintű bentlakásos intézmény tervezett létrehozását a zagyvarónai általános iskola épületének hasznosításával, szakmai befektetőknek történő értékesítéssel. Az iskola épületének állaga az értékesítés után leromlott, a tervezett cél megvalósítása - a befektető hibájából - megghiúsult. Az önkormányzat a Közgyűlés 2007. november 30-ai ülését követően, - ahol kinyilvánította szándékát az ingatlan tulajdonjogának visszaszerzésére annak érdekében, hogy az épület a jövőben humánszolgáltatási rendeltetést kapjon – visszavásárolta az ingatlant. A zagyvarónai ingatlan 2009. őszén az önkormányzat által ismét eladásra került. Az új tulajdonos tervei közt egy 100 férőhelyes idősek otthona létrehozása szerepel.

Salgótarján Megyei Jogú Város területén működik idősek otthona, a Nógrád Megyei Önkormányzat fenntartásában. Az intézmény („Baglyaskő” Idősek Otthona) székhelye: a baglyasi városrészen, Salgótarján, Petőfi út 92-94. szám alatt, telephelye: Salgótarján, Füleki út 52. szám alatt található.

V. Az önkormányzati feladatot ellátó szociális intézmények személyi feltételei

Az alábbi táblázatban bemutatásra kerülnek a Salgótarján Megyei Jogú Város Egészségügyi – Szociális Központ, valamint a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ keretén belül megszervezett szociális ellátások jogszabály által előírt, valamint a jelenlegi alkalmazott, illetve hiányzó létszámadatai. A hiányzó szakmai létszámok pótlása elengedhetetlen feltétele a megfelelő színvonalú és eredményesen működő szociális ellátások biztosításának.

Az elmúlt években a legégetőbb létszámhiány a családsegítés és a házi segítségnyújtás szociális alapszolgáltatások jogszabályban előírt létszámminimума, valamint a valóságban rendelkezésre álló létszám között volt tapasztalható. A 2009. évben azonban ez a probléma már szinte megoldottnak látszik.

Szakmai létszámelőírások, meglevő és hiányzó létszámok

intézmény neve	ellátás megnevezése	jogszabály által meghatározott szakmai létszám	jelenlegi szakmai létszám	hiányzó szakmai létszám
Egészségügyi – Szociális Központ	étkeztetés	a konyhai dolgozókat a szolgáltatók biztosítják, 1 fő szociális segítő	a konyhai dolgozókat a szolgáltatók biztosítják, 1 fő szociális segítő	nincs
	népkonyha	a konyhai dolgozókat a szolgáltatók biztosítják, 1 fő szociális segítő	a konyhai dolgozókat a szolgáltatók biztosítják, 1 fő szociális segítő (a Női Átmeneti Szálló dolgozóiból)	nincs
	fogyatékos személyek nappali ellátása	1 fő intézményvezető, 1 fő terápiás munkatárs, 1 fő szociális gondozó (gondozási csoportonként)	1 fő intézményegység-vezető, 1 fő terápiás munkatárs, 2 fő szociális gondozó	nincs
	hajléktalan személyek nappali melegedője	1 fő intézményvezető, 1 fő szociális segítő, szociális, mentálhigiénés munkatárs 4 óra	1 fő intézményegység-vezető, 1 fő szociális segítő, 1 fő szociális, mentálhigiénés munkatárs	nincs
	hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye (időszakos)	1 fő szociális gondozó, 1 fő szociális, mentálhigiénés munkatárs	1 fő szociális gondozó, 1 fő szociális, mentálhigiénés munkatárs	nincs
	hajléktalan személyek átmeneti szállása (Női Férfi együtt)	1 fő intézményvezető, orvos heti 2 óra, 2 fő ápoló-gondozó, 5 fő szociális, mentálhigiénés munkatárs	1 fő intézményegység-vezető, orvos heti 2 órában, 10 fő ápoló-gondozó/ szociális mentálhigiénés munkatárs A Női Átmeneti Szálló dolgozói vesznek részt a népkonyhai ellátás biztosításában is.	nincs
	fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona	1 fő intézményvezető, 2 fő szociális segítő, 2 fő ápoló-gondozó, 1 fő fejlesztő pedagógus, orvos heti 4 óra	1 fő intézményegység-vezető, 2 fő szociális segítő, 2 fő ápoló-gondozó, 1 fő fejlesztő pedagógus, orvos heti 4 órában	nincs
Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti	házi segítségnyújtás	23 fő szociális gondozó, 1 fő vezető gondozó	23 fő hivatásos gondozónő, 15 fő tiszteletdíjas gondozónő (a hétvégi gondozásokat látják el), 1 fő vezető gondozónő	nincs

szolgáltató Központ	jelzőrendszer és házi segítségnyújtás	-	A házi segítségnyújtásban részt vevő gondozónők vesznek részt az ellátásban 1 fő koordinálásával.	-
	szociális információs szolgáltatás	2007. jan. 1-től nem kötelező alapellátás	-	-
	családsegítés	8 fő családgondozó (ebből 1 fő vezető családgondozó), 3 fő szociális segítő vagy tanácsadó	9 fő családgondozó (ebből 1 fő, aki a szociális törvény aktív korúak ellátására vonatkozó változásai miatti együttműködésben részt vesz, korábban ez a feladat az ESZK-nél volt ellátva), 1 fő vezető családgondozó (az intézményben valamennyi családsegítésben dolgozó szakmai vezetője) 3 fő tanácsadó	nincs
	szenvedély- betegek közösségi ellátása	0,5 fő közösségi koordinátor, 2 fő közösségi gondozó, havi 4 óra orvos konzultáns	A dőlt betűvel jelölt négy ellátásban résztvevők együtt: 1 fő koordinátor, 8 fő közösségi gondozó/szociális segítő, 1 fő gépkocsivezető	nincs
	pszichiai betegek közösségi ellátása	0,5 fő közösségi koordinátor, 2 közösségi gondozó, havi 4 óra orvos konzultáns		nincs
	szenvedélybet egek alacsonyköz öbű közösségi ellátása	napi 4 óra koordinátor, napi 4 óra konzultáns, 2 fő segítő		nincs
	támogató szolgálat	1 fő vezető, 2 fő személyi segítő, 1 fő gépkocsivezető		nincs
	időskorúak nappali ellátása (Várkapu+ Aranykor együtt)	1 fő nappali ellátást vezető, 7 fő szociális gondozó, heti 4 óra (klubonként) szociális, mentálhigiénés munkatárs (ajánlott)	1 fő nappali ellátást vezető 7 fő szociális gondozó „Aranykor”, (a gondozónők látják el a garzonlakásokban lévő nővérhívó rendszerrel kapcsolatos ügyeletet) 1 fő szociális gondozó „Várkapu”, 1 fő mentálhigiénés munkatárs	nincs

A Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulásának Tanácsa az „OFA: CSSF-8222/2008 A családsegítő szolgálatok foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásainak fejlesztése” című felhívásra sikeres pályázatot nyújtott be, ennek következtében 34.142.080 Ft összegű támogatás került megítélésre. A pályázat megvalósításának időszaka: 2009. június 1. - 2011. május 31. A pályázat lehetőséget biztosít 8 pályakezdő diplomás szociális szakember 24 hónapos foglalkoztatására, gyakorlatszerzés és kapacitásbővítés céljából, valamint elősegíti a Családsegítő Szolgálat szolgáltatásainak bővítését.

VI. A 2005. évben elfogadott szolgáltatástervezési koncepcióban előírt fejlesztés irányok, határidők a megvalósítás tükrében

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének a 2005-2009. évekre vonatkozó szociális szolgáltatástervezési koncepciója tartalmazta a város jövőre vonatkozó fejlesztési elképzeléseit, megvalósítási határidő kitzűzésével. Az alábbi táblázat mutatja a koncepcióban tervezett fejlesztéseket, azok megvalósítására tervezett határidőkkel, az azóta megvalósult, vagy belátható, rövid időn belül megvalósuló változásokkal, eredményekkel.

A 2005. évben elfogadott szolgáltatástervezési koncepció - annak ellenére, hogy erre jogszabályi előírás nem kötelez - a gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátásokra, fejlesztésekre vonatkozóan is tartalmazott elképzeléseket.

A 37/2005. (III. 31.) Öh. számú határozat 2. pontjában a Közgyűlés megállapította, hogy a szociális szolgáltatástervezési koncepcióban megfogalmazott célok, fejlesztések a központi ágazati programok támogatási forrásainak ismeretében, továbbá a hazai egyéb és Európai Unió pályázati támogatásokhoz az önkormányzat mindenkori költségvetésében biztosítható saját források függvényében valósíthatók meg.

A 2005. évi szolgáltatástervezési koncepcióban szereplő fejlesztési elképzelések	A 2005. évi szolgáltatástervezési koncepcióban szereplő megvalósítási határidő	Megvalósulás
1. Szociális információs szolgáltatás	2005. 07. 01.	Határidőben megvalósult. Ezen alapszolgáltatási forma önkormányzat által kötelezően ellátandó feladatként megszűnt, mivel az erre vonatkozó jogszabályi rendelkezés 2007. január 1-től hatályon kívül lett helyezve.
2. Étkeztetés	Folyamatos	Folyamatosan biztosított
3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	2007. 12. 31.	Határidőben nem valósult meg. A működtetés megkezdésének időpontja: 2008. október 01. A Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása fenntartásában működő Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ szervezeti keretében.
4. Házi gyermekfelügyelet	Folyamatos	A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló 15/2000. (V. 29.) Ör. sz. rendelet módosításával eme ellátási formára vonatkozó rendelkezések hatályon kívül helyezésre kerültek 2008. február 12-től.

5. Helyettes szülő	2007. 12. 31.	A működtetés megkezdésének tervezett időpontja: 2010. január 01, a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott intézmény szervezeti keretei között. 2007. év folyamán a helyettes szülők képzésére, kiválasztására már sor került. A képzést 8 fő végezte el. A 8 főből négyen rendelkeznek az ellátottak elhelyezésére alkalmas ingatlannal.
6. Közösségi ellátások (szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek közösségi ellátása)	2007. 12. 31.	Határidőben megvalósult, 2006. 01. 30-tól az Egészségügyi – Szociális Központ keretében működött, 2006. december 31-ével a Társulásnak átadott feladat.
7. Támogató szolgálat	2006. 12. 31.	Határidőben megvalósult, 2006. 01. 30-tól az Egészségügyi – Szociális Központ keretében működött, 2006. december 31-ével a Társulásnak átadott feladat.
8. Idősek Klubja	2007. 12. 31.	A baglyasaljai városrészen 2008. október 30-tól 20 férőhelyen ellátott a Nógrád Megyei Önkormányzat fenntartásában működő Ezüsthelyő Idősek Otthona telephelyén, szolgáltatási szerződés keretében.
9. Szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek nappali intézménye	A jelenlegi idősek nappali intézményeiben igény szerint az elhelyezés biztosítható.	Jelenleg nincs ilyen ellátási forma.
10. Hajléktalanok részére nappali melegedő	2007. 12. 31.	A beruházás 2007. év végéig megvalósult. 2008. december 3-tól az Egészségügyi-Szociális Központ keretén belül működtetett.
11. Idősek gondozóháza	2009. 12. 31.	Határidőben megvalósult. A Nógrád Megyei Önkormányzattal kötött szolgáltatási szerződés keretében 10 férőhelyen a „Baglyaskó” Idősek Otthonában.
12. Hajléktalanok éjjeli menedékhelye	2007. 12. 31.	A beruházás 2007. év végéig megvalósult. 2008. december 11-től az Egészségügyi-Szociális Központ keretén belül működtetett.
13. Gyermek átmeneti otthona	2006. 12. 31. pályázati forrás hiányában: 2009. 12. 31.	A beruházás megvalósult Zabaron. A működtetés tervezett időpontja: 2010. január 01.
14. Családi Napközi	Fejlesztés 2007-ig nem indokolt	Az ellátás 4x7 férőhelyen az Egészségügyi – Szociális Központ szervezeti keretén belül, valamint 7 férőhelyen vállalkozó támogatásával biztosított. Megyei jogú városi szinten a bölcsőde működtetése a kötelező feladat, nem a családi napközi feladatának ellátása.
15. Lakóotthon (fogyatékos személyek részére)	2009. 12. 31.	A beruházás 2007. év végéig megvalósult. 2008. szeptember 2-től az Egészségügyi-Szociális Központ keretén belül működtetett.

VII. A hiányzó ellátások önkormányzati intézmény útján történő ellátásának ütemezése

Ellátás megnevezése	Tervezett megvalósulás
Pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek nappali ellátása	2016.
Fogyatékos személyek gondozóháza	2020.
Pszichiátriai és szenvedélybetegek átmeneti otthona	2020.
Idősek Otthona	2020.

A hiányzó ellátások megszervezésének feltétele: pályázati források igénybevételének lehetősége, az önkormányzat költségvetésében ehhez rendelkezésre álló önrész biztosítása, továbbá az, hogy a megvalósult beruházás után az Önkormányzat az adott szolgáltatás működtetésére is képes legyen, az ahhoz szükséges források mindenkori költségvetésében rendelkezésre álljanak.

VIII. Összegzés

A szolgáltatástervezési koncepció elfogadása óta eltelt időszakban kiemelkedően fontos lépések történtek Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata részéről a megyei jogú városok által jogszabályokban kötelezően biztosítandó szolgáltatások, valamint Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata esetében hiányzó szolgáltatások nyújtásának területén.

Az alapszolgáltatások közül kiépült a szenvedélybetegek, valamint a pszichiátriai betegek közösségi ellátása, a szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása és a támogató szolgálat színesítve a szociális ellátások palettáját, valamint kielégítve a felmerülő igényeket.

A Nógrád Megyei Önkormányzattal kötött szolgáltatási szerződés keretében megvalósult a baglyasaljai városrészen az időskorúak átmeneti ellátása 10 férőhelyen, valamint nappali ellátása 20 férőhelyen.

A 2008. évben szintén megkezdődött a fogyatékos személyek ápoló – gondozó lakóotthonának, valamint a hajléktalan személyek nappali melegedőjének, éjjeli menedékhelyének az Egészségügyi – Szociális Központ szervezeti keretén belül történő működtetése.

2008. októberétől új helyen került kialakításra a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, mely a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott intézmény keretén belül működtetett. Az ellátásra nagy szükség van, sok esetben a házi segítségnyújtás kiváltására alkalmas és olcsóbb megoldás. A szolgáltatás az időskorú lakosság körében nagy biztonságot nyújt.

Annak ellenére, hogy a jogszabály által a megyei jogú városok számára kötelezően biztosítandó feladatként előírt ellátások köre még korántsem teljes, elmondható, hogy a 2005-ben megalkotott szolgáltatástervezési koncepció elfogadása óta eltelt időszak egyértelmű

pozitív változást, fejlődést eredményezett az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások tekintetében. Az elért eredmények azonban nem azt jelentik, hogy a jövőre nézve nincsenek az önkormányzatnak teendői, hiszen a hiányzó ellátások fokozatos megteremtését biztosítani kell, továbbá a folyamatosan változó jogszabályi előírásoknak és lakossági igényeknek is meg kell felelni.

Salgótarján, 2010. február